

حکم تکلیفی معاذه بول

مرحوم شیخ انصاری می نویسد:

«یحرم المعاوضة على بول غير مأكول اللحم بلا خلافٍ ظاهر؛ لحرمة، و نجاسته، و عدم الانتفاع به منفعة محللة مقصودة فيما عدا بعض أفراد، كبول الإبل الجلالة أو الموطوءة.»^۱

توضیح:

۱. [بول غیر مأكول اللحم نجس است، و بول مأكول اللحم نجس نیست. اما ابل جلاله و موطوءه - اگرچه اصل ابل مأكول اللحم است و لذا بول آن نجس نیست - حرام گوشت هستند و بولشان نجس است. حضرت امام در تحریر می نویسد:

«المسئلة ۱ النجاسات احدى عشر: الأول والثاني: البول والخمر من الحيوان ذى النفس السائلة غير مأكول اللحم و لو بالعارض، كالجلال و موطوء الإنسان، أما ما كان من المأكول فإنهما طاهران، و كذا غير ذى النفس مما ليس له لحم كالذباب و البق و أشباههما، و أما ما له لحم منه فمحل إشكال، و إن كانت الطهارة لا تخلو من وجه خصوصا فى الخمر، كما أن الأقوى نجاسة الخمر و البول من الطير غير المأكول»^۲

۲. معاوضه بول غیر مأكول اللحم، حرام است و ظاهراً در این حرمت اختلافی بین علما نیست (دلیل اول).

۳. چراکه شرب این بول حرام است و این بول نجس است و دارای منفعت محلله مقصوده هم نیست.

۴. تنها در برخی از افراد - بول ابل جلاله و ابل موطوءه - دارای منفعت محلله مقصوده هستند.

ما می گوئیم:

۱) ابل: اسم جمع است و واحد هم ندارد. و لذا اگر به صورت تشبیه و جمع به کار رفته به معنای گله های شتر یا

دو گله شتر است. و از سیبویه نقل شده که در میان اسماء تنها دو اسم بر وزن فِعْل آمده اند، اِبل و حِبْر (زینت)

۲) جَلَّة (جَلَّة، جُلَّة، جَلَّة) به معنای پشکل است و در معنای مطلق عذره به صورت کنایی به کار رفته است.

خورنده آن را هم جالّه و جلاله می گویند.

۱. کتاب المكاسب (للشيخ الأنصاري، ط - الحديثة)؛ ج ۱، ص: ۱۷

۲. تحرير الوسيلة؛ ج ۱، ص: ۱۱۴